

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Vrije Basisschool - De Dames te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	6486
	Instelling	Vrije Basisschool - De Dames
directeur		Ingrid DESSOY
adres		Lange Nieuwstraat 74 - 2000 ANTWERPEN 1
telefoon		03-234.02.68
fax		03-226.53.18
e-mail		directie@basisschooldedames.be
website/URL		www.basisschooldedames.be
	Bestuur van de instelling	962936 - VZW Centr. Kath. Schoolcom. Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Otto Veniusstraat 22 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	120394 - groepering CKS te ANTWERPEN 1
adres		Lange Nieuwstraat 74 - 2000 ANTWERPEN 1
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	23/05/2011, 24/05/2011, 26/05/2011, 27/05/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	27/05/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/06/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frank Verstraelen
	Teamleden	Hilde Reyniers Paul Vanhaute
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4.5 Lager onderwijs: muzische vorming	12
4.6 Lager onderwijs: leren leren	13
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
5.1 Personeelsbeheer	14
5.2 Materieel beleid	14
5.3 Welzijn	14
5.4 Curriculum	14
5.5 Begeleiding	14
5.6 Evaluatie	16
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
7.1 Wat doet de school goed?	19
7.2 Wat kan de school verbeteren?	20
7.3 Wat moet de school verbeteren?	20
8. ADVIES	21
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	21

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool De Dames ligt in het Antwerpse stadscentrum, maar rekruteert haar leerlingen uit een ruime omgeving. In de buurt bevinden zich nog andere basisscholen. Zoals in meerdere Antwerpse onderwijsinstellingen nam ook bij 'De Dames' een geconcentreerde aanwezigheid van een belangrijke groep anderstalige leerlingen en ouders op korte tijd toe. Dit plaatst het team voor uitdagingen, onder meer op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs, communicatie en sociaal-emotionele aandacht.

De gebouwen en klaslokalen bieden voldoende ruimte, hoewel de school haar maximumcapaciteit bijna bereikt heeft. De aanwezige didactische materialen en middelen maken het mogelijk om kwaliteitsvol onderwijs te verstrekken.

Het onderzoek van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie geeft aan dat deze school 'in ontwikkeling' aan haar decretale opdracht voldoet. In de kleuterafdeling bieden de leerkrachtenbegeleiding, de doordachte planning, de rijke activiteiten en functioneel gekozen materialen ruime kansen en uitdagingen aan de kleuters om zich te ontwikkelen. Het gericht aanbod vanuit een koepel eigen referentiekader en recent ook gekoppeld aan leerplandoelen verdient waardering. De leerkrachten leggen een sterke klemtoon op taalvaardigheidsonderwijs in functionele contexten, wat zorgt voor rijke dialogen met en tussen de kleuters. In beide afdelingen kan de aandacht voor de onderlinge afstemming nog verhogen.

In de lagere afdeling ondersteunt een onderwijsleerpakket voor Nederlands de graduele opbouw en zorgt voor de nodige structuur. De actuele praktijk voor wereldoriëntatie beantwoordt aan de achterliggende visie van het leerplan en is in toenemende mate gebaseerd op de leerplandoelen. Alle domeinen komen vrij evenwichtig aan bod en er is aandacht voor verschillende materialen en werkvormen. De leerkrachten bieden de leerlingen in groeiende mate kansen om actief, experimenterend en zelfontdekkend te leren. Er zijn al heel wat acties in de school om 'leren leren' vorm te geven, maar het ontbreekt nog aan een gezamenlijke visie en duidelijke afspraken in functie van verticale opbouw en opvolging.

Voor muzische vorming staat de school nog aan het begin van een ontwikkeling. Door het verbetertraject voor wereldoriëntatie en de leerzorg werd de implementatie van dit leergebied uitgesteld. De inspectie neemt het onvoldoende nastreven van de leerplandoelen voor muzische vorming in het advies niet mee als een tekort omwille van het geplande verbetertraject, de actuele ontwikkelingsdynamiek en de bereidheid van het team om te investeren in goed onderwijs.

Het onderzoek naar de mate waarin de school haar eigen kwaliteit bewaakt, maakt duidelijk dat er aandacht is voor doeltreffendheid en ontwikkeling van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk. De teamleden van beide afdelingen nemen hun verantwoordelijkheid en engageren zich om hun opdracht gelijkgericht en doeltreffend uit te voeren. Het team bouwde een functionele zorgvisie uit en legt meer nadruk op handelingsgericht werken. Het accent op de eerstelijnszorg, met respect voor de eigenheid van elk kind, en het preventief werken en remediëren worden gepast ondersteund door de zorgleraren. Het evaluatiebeleid vertrekt vanuit een duidelijke visie. Evaluatiegegevens worden in groeiende mate gebruikt om de leerlingen met een gepaste zorgverlening te ondersteunen. Er is in toenemende mate oog voor het evalueren van processen, attitudes en vaardigheden. De school ziet een meer begrijpelijke, transparante en brede rapportering naar ouders over de verworven kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes als een noodzakelijke volgende stap.

De onderwijsinspectie stelt vast dat, onder impuls van het door iedereen gewaardeerde intern leiderschap, het beleidsvoerend vermogen van de school groeit.

Een visie op goed hedendaags onderwijs in functie van de huidige leerlingenpopulatie, een groeiend zelfreflecterend vermogen en een gelijkgerichte realisatie van het schoolproject zijn opvallende kenmerken. Gerichte opvolging en coaching van de leerkrachten kunnen hun pedagogisch-didactische vaardigheden nog aanscherpen, waardoor de effectiviteit van het onderwijs kan verhogen.

Het inspectieteam besluit deze doorlichting met een gunstig advies voor de volledige instelling en geeft het schoolteam alle vertrouwen om de actuele praktijk verder uit te bouwen en toekomstige vernieuwingen op gezamenlijke en gelijkgerichte wijze te implementeren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De vorige doorlichting vond plaats van 7 mei tot en met 10 mei 2010 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Op het ogenblik van deze doorlichting wordt daarom onderzocht in welke mate de instelling de vermelde tekorten heeft weggewerkt.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

muzische vorming

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- recente directiewissel.
- sterke verjonging van het lerarenkorps.
- zeer veel nationaliteiten.
- belangrijke groep kinderen met Nederlands niet als thuistaal.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Het team van de kleuterafdeling toont aan dat ze de decretale ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate nastreeft. De school gebruikt verschillende genormeerde toetsen om bij de vier- en vijfjarige kleuters het taalniveau te bepalen. De resultaten worden momenteel vooral gebruikt op kindniveau in functie van de individuele ondersteuning. Uit de resultaten van deze toetsen blijkt onder andere de sterke leerwinst die de kleuterafdeling, ondanks de 'taalarme' instroom, realiseert.
- Een koepelgebonden instrument fungeert als referentiekader voor aanbod en evaluatie. De school koos recent om, naast dit kader, de decretale ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen meer als uitgangspunt te gebruiken. De leerkrachten relateren deze nu meer en meer aan de activiteiten, maar het bewaken ervan zit nog in een aanvangsfase. De wijze waarop zij dit geïntegreerde plannings- en bewakingssysteem hanteren, biedt garanties voor de continuïteit in het aanbod en voor het stapsgewijs nastreven van de ontwikkelingsdoelen.
- De kleuterafdeling legt binnen haar aanbod sterke accenten op taalvaardigheidsonderwijs. Hierbij ligt de klemtoon op een rijk mondeling taalgebruik. Binnen de thematische werking is er een inhoudelijk sterk en gevarieerd aanbod aan activiteiten om de ontwikkelings- en leerplandoelen voor Nederlands gericht na te streven. De meeste leerkrachten zorgen voor een krachtige leeromgeving. Diverse activiteiten, materialen en werkvormen dagen de kleuters uit om talig met elkaar en met de leerkracht om te gaan. Het taalgebruik van de leerkrachten is gevarieerd en aangepast aan de leeftijdsgroep. De dialogen met de kleuters bieden kansen tot (zelf)reflectie en ruimte om te experimenteren met taal. De school werkte groeilijnen uit en een gradueel opgebouwde streeflijst voor woordenschat en begripsvorming binnen de aangeboden thema's ondersteunt het gelijkgericht werken en de continuïteit.
- Een degelijke beeldvorming over de beginsituatie en de ontwikkeling van de kleuters vormt de basis voor het aanbod. In het nieuwe observatiedocument staan het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters centraal en is er oog voor hun talenten. De leerkrachten observeren en reflecteren geregeld tijdens de activiteiten en geven indicaties over het ontwikkelingsproces van hun kleuters. Differentiatie in het onderwijsaanbod en ondersteunende maatregelen door zorgleerkrachten, onder meer bij de taalverwerving van de anderstalige kleuters, dragen bij tot een efficiënte en doelgerichte hulp volgens de individuele noden. De opvolging via het kindvolgsysteem maakt het mogelijk de ontwikkeling van een kleuter te situeren en hem de gepaste ondersteuning te bieden. Er liggen groeikansen om dit nog doelmatiger aan te pakken, onder meer door de leerplandoelen hierbij nauwer te betrekken.
- De leerkrachten overleggen functioneel en maken duidelijke afspraken in verband met de graduele opbouw en verrijking van de hoeken. Zij trachten in groeiende mate oog te hebben voor differentiatie in aanbod, opdrachten, materialen, moeilijkheidsgraad, verwachtingen en begeleiding en zo sterker tegemoet te komen aan de verschillen tussen de kleuters. De ondersteuning via individuele handelingsplannen van kleuters met meer uitgesproken noden is volop in ontwikkeling, maar reeds zichtbaar in de klaspraktijk.

- De rijke hoeken bevatten goed gekozen materialen die kleuters aanzetten tot het gevarieerd leren van taal. Er zijn specifieke speelleermaterialen voor het uitbreiden van de woordenschat, voor het aanleren van begrippen en voor het herkennen en benoemen van denkrelaties. Zowel op eigen initiatief als op aansturen van de leerkracht gaan de kleuters ermee aan de slag. In de meeste klassen worden zij extra uitgedaagd tot lezen en schrijven en nodigen boekenhoeken met prentenboeken in functie van het thema de kleuters uit om alleen of samen te kijken naar prenten. Visuele boodschappen, pictogrammen en woordkaarten ondersteunen in sterke mate de klasorganisatie. Bij de vijfjarigen hebben de kleuterleerkrachten intentionele aandacht voor de ontluikende geletterdheid, waarbij de doelen van voorbereidend lezen en schrijven een duidelijke plaats krijgen.
- In functie van de doorstroming naar de lagere afdeling werken de leerkrachten een schoolrijpheidsproject uit. Hierin benadrukken zij de waarde van het kleuteronderwijs en het belang van stimulansen voor de ontwikkeling van een kleuter. Het team betreft hierbij de ouders door hen de nodige ondersteuning te bieden om ook thuis een leerbevorderend en talig klimaat te scheppen.
Er liggen nog uitdagingen en kansen om inhoudelijke afspraken met de lagere afdeling te maken. De aandacht voor de doorgaande lijnen, onder meer voor het gebruik van materialen, getalbeelden en lettervormen, kan nog verhogen.
- Exemplarisch voor het belang dat de school hecht aan een goede communicatie en samenwerking met de ouders, is het project van de 'verteltassen'. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. De betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling en implementatie van deze materialen is lovenswaardig, de impact naar de klaswerking en de thuissituatie opmerkelijk.
- Het team ontwikkelt een gezamenlijk gedragen visie op goed kleuteronderwijs. De teamleden reflecteren kritisch over de actuele aanpak en streven voortdurend naar verbetering van de praktijk. In dit proces verdient de ontwikkelingsgerichte en stimulerende rol van het intern leiderschap waardering.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Net zoals voor het leergebied Nederlands integreren de kleuterleerkrachten in groeiende mate de leerplandoelen en het netgebonden referentiekader om de decretale ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie met zoveel mogelijk kleuters gradueel en geïntegreerd na te streven. De leerkrachten bewaken nog niet steeds op dezelfde systematische wijze of alle doelen in voldoende mate worden nagestreefd.
- De achterliggende leerplanvisie op wereldoriëntatie is herkenbaar in de actuele klaspraktijk. Er zijn reeds aanzetten om te garanderen dat ook het aanbod voor wereldoriëntatie voldoende evenwichtig en volledig is en dat de praktijk aansluit bij de uitgangspunten van het leerplan. Het team streeft de samenhang met andere leergebieden na door een thematische benadering. De thema's, met aandacht voor voldoende variatie en gradatie in de uitwerking, zijn op schoolniveau in een jaarplan gebracht en sluiten nauw aan bij de leefwereld van de kleuters.

- Uit de planningsdocumenten, de klasinrichting en de bijgewoonde activiteiten blijkt de verwevenheid in het aanbod van vele wereldoriënterende aspecten. Meerdere initiatieven in het kader van gezondheids- en milieueducatie dragen bij tot goede attitudevorming bij de kleuters. Voor het domein 'natuur' krijgen zij voldoende ervarings- en leerkansen om kennis en inzichten te verwerven inzake planten, dieren en mensen. De doelen voor het domein 'tijd' krijgen dagelijks aandacht door het functioneel gebruik van verschillende soorten kalenders waardoor de kleuters activiteiten in de tijd leren rangschikken en plannen. In onderling overleg zijn de gebruikte tijd- en ruimtekaders gradueel en samenhangend opgebouwd, waardoor ze de kleuters de nodige structuur bieden. In de thema's en in de klaspraktijk komen ook aspecten van het domein 'mens en samenleving' geïntegreerd aan bod. Er is aandacht om het welbevinden en de sociale competenties van de kleuters te verhogen. De teamleden grijpen dagelijkse situaties aan om de kinderen ervaringen te laten opdoen met anders-zijn binnen diverse culturen, met regels en afspraken en met conflicthantering.
- Het kleuterteam creëert een leeromgeving die de kleuters uitdaagt om hun kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes gericht te ontwikkelen. Het doordacht gebruik van het keuzebord stuurt het handelen van de kinderen. Met het oog op een brede ontwikkeling sluiten de aangeboden thema's aan op hun leef- en belevingswereld, waarbij de klas- en schoolomgeving grondig verkend worden. Rekening houdend met de inbreng van de kinderen voorzien de kleuterleerkrachten een gevarieerd aanbod aan activiteiten en leeruitstappen. De inrichting en het gebruik van klassen met de verschillende hoeken, het schoolgebouw en de speelplaats dagen de kleuters uit om zich te oriënteren en om de ruimte te beleven, te ordenen en in te richten.
- De leerkrachten creëren een leeromgeving waarin de kleuters kansen krijgen om problemen te leren aanpakken en oplossen. Ze brengen hierbij het nodige respect op voor de denkstrategieën die de kleuters hanteren en geven hen de mogelijkheid om met waardevolle experimenten een antwoord te vinden op hun relevante vragen. De dialogen tussen de kleuterleerkrachten en de kleuters zijn rijk en diepgaand en verhogen de taalvaardigheid. De kleuters leren al handelend te denken en te spreken, met inzet van al hun zintuigen en hun hele lichaam. Door middel van een heen-en-weer-schriftje of een kalender betreft het kleuterteam de ouders en informeert hen over de thematische werking.
- Om een thema uit te werken, maken de kleuterleerkrachten gebruik van aantrekkelijk en aanschouwelijk didactisch materiaal. Ze gebruiken werkvormen en materialen, zoals het keuzebord en de stappenplannen, die de zelfstandigheid stimuleren. Dit geeft hen de mogelijkheid om kleuters met specifieke zorgvragen extra te ondersteunen. De zorgleerkrachten helpen hen gericht. De thematisch sterk verrijkte hoeken bieden kleuters ruime ervaringskansen en komen tegemoet aan hun exploratiedrang. Constructiematerialen en huishoudtoestellen scheppen mogelijkheden om 'technisch' te construeren en grondstoffen, materialen, gereedschappen en technische systemen bieden ruime ervaringskansen. Ook klasoverstijgende uitwerkingen binnen gezamenlijke thema's verhogen het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De school toont aan dat de meeste leerlingen op het einde van de lagere school de vooropgestelde leerplandoelen voor Nederlands in voldoende mate bereikt hebben. De resultaten behaald op de centrale toets van de eigen koepel, op de methodegebonden toetsen en op de gestandaardiseerde toetsen voor spelling en technisch lezen geven hiervoor sterke aanwijzingen. De gegevens over het vervolgonderwijs slaan voornamelijk op de leerlingen die doorstromen naar de eigen secundaire afdeling. De behaalde attesten na het eerste jaar secundair onderwijs zijn zeer uiteenlopend.

- De visie op taalonderwijs is minder uitgesproken. Het team zoekt een evenwicht tussen het bijbrengen van kennisvaardigheden en technische aspecten van taal en het verhogen van de communicatie en de taalvaardigheid. Vooral in de lagere klassen zijn sterke sporen van taalvaardigheidsonderwijs merkbaar. Vanuit de traditie van de school en bekommerd over een vlotte doorstroming naar de middelbare afdeling, alsook omwille van de verwachtingen van de ouders ligt in de hogere leerjaren de nadruk nog sterk op spelling, taalsystematiek en taalbeschouwing. Hierdoor komt een evenwichtig aanbod in het gedrang. Hoewel de leerlingen heel wat spreek- en luisterkansen krijgen in andere lessen, zijn er nog groeikansen om het gericht nastreven van de leerplandoelen binnen deze domeinen te verhogen.
- Het team is op de hoogte van de nieuwe eindtermen en leerplannen. De gebruikte onderwijsleerpakketten voor Nederlands zijn richtinggevend voor het aanbod en de evaluatie. Ze ondersteunen de gelijkgerichtheid in het aanleren en toepassen van strategieën en zorgen voor de nodige verticale samenhang. De materialen worden consequent gebruikt om zo een evenwichtig en volledig aanbod voor de verschillende domeinen te waarborgen. In alle klassen besteden de leerkrachten binnen 'taalbeschouwing' expliciet aandacht aan het leren reflecteren op het taalgebruik. Woordkaarten, heuristieken en strategieën zorgen voor de nodige referentiekaders.
- De leerlingen krijgen oefenkansen om de verschillende vaardigheden in lees- en schrijfcontexten toe te passen. Voor 'spreken' ondersteunen de leerkrachten de leerlingen in het opbouwen van spreekdurf en spreekvaardigheid. De school besteedt gerichte aandacht aan 'lezen' en beschikt over diverse materialen en boeken om het leesniveau en het leesplezier te verhogen. In de lagere klassen bieden heterogene leesgroepen en tutorlezen oefenkansen en worden de ouders gemotiveerd om het lezen ook thuis te begeleiden. Uit de opvolging van het technisch lezen blijkt dat vrijwel alle leerlingen op het einde van de lagere afdeling het verwachte technische leesniveau behalen. Er is groeiende aandacht voor begrijpend en studerend lezen in de hogere leerjaren en in alle klassen voor creatieve schrijfvormen. Ondanks de focus op spelling tonen de toetsen van het leerlingvolgsysteem zwakkere resultaten in de bovenbouw.
- De huidige leerbegeleiding voor het bereiken van de doelen voor Nederlands toont aan dat de leerkrachten de specifieke moeilijkheden en vorderingen van hun leerlingen consequent opvolgen. Er is aandacht voor de individuele verschillen in beheersing en voor de noden inzake ondersteuning of uitdaging. Foutenanalyses vormen de basis voor de nodige bijsturingen. In alle klassen worden differentiatie- en remediërmaterialen gepast gebruikt met klasinterne of -externe ondersteuning door de zorgleerkrachten. Sommige leerkrachten vertrekken minder intentioneel vanuit niveauverschillen of noden inzake ondersteuning of uitdaging van de individuele leerlingen. Partnerwerk en groepswerk hebben in de ganse school ingang gevonden.
- De school besteedt aandacht aan evaluatie. De leerkrachten zijn er zich van bewust dat momenteel de cultuur ontbreekt om toetsen grondig te analyseren om er op schoolniveau besluiten uit te trekken in het kader van een outputbeleid. De eindresultaten op een koepelgebonden toets werden gecommuniceerd, maar leidden nog niet tot reflectie en eventuele bijsturing. Ook aan de resultaten van een gestandaardiseerde taaltoets werden geen gevolgen of acties verbonden. Vooral in de derde graad besteden leerkrachten veel tijd aan toetsen en 'examens', waardoor de onderwijstijd in het gedrang kan komen. De rapportering voor taal beperkt zich vooral tot lezen, spelling en taalbeschouwing.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- De beschikbare outputgegevens leveren nog weinig informatie over het al dan niet bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. Uit de observaties, de documentanalyses en de gesprekken blijkt evenwel dat de school kan aantonen dat de meeste leerlingen de leerplandoelen voor wereldoriëntatie bereiken. De toetsopgaven, overwegend productgericht, staan soms minder in relatie met de beoogde doelen, waardoor ze slechts in beperkte mate dekkend zijn. Een aantal leerkrachten slaagt er in om ook 'processen' in kaart te brengen. De rapportering voor wereldoriëntatie is beperkt tot een waardecijfer, waarbij de relatie met de leerplandoelen ontbreekt. Toch is er aandacht voor de evaluatie van attitudes en vaardigheden, maar dit kan bij de rapportering nog aan waarde winnen.
- De school heeft het tekort van de vorige schooldoorlichting aangegrepen om voor wereldoriëntatie een vernieuwings- en implementatieproces op te zetten. In een eerste fase ontwikkelde het team een visie op wereldoriëntatie, geënt op de uitgangspunten van het leerplan. Om leemten in het aanbod te detecteren en de doorgaande lijn te bewaken, werd het thema-aanbod geïnventariseerd in relatie tot de bestaansdimensies en de onderliggende doelen van het leerplan. De werkgroep rond wereldoriëntatie stroomlijnde vorig schooljaar de implementatie van dit leergebied. Dit schooljaar gebeurde dat minder doelgericht.
- In het verbetertraject zochten de leerkrachten vooral naar impulsen om hun aanbod en lessen werkelijkheidsgericht te maken en om de verticale samenhang te garanderen. Dit jaar organiseerde de school een studiedag om vanuit de leerplandoelen een gezamenlijk project rond 'verkeer' exemplarisch uit te werken. In dit ganse verbetertraject was aandacht voor fundamentele herbronning, voor het verhogen van de knowhow inzake goed onderwijs in wereldoriëntatie en voor gezamenlijke visieontwikkeling. Bij het uitwerken van thema's is de gerichte aandacht voor de 'multiperspectiviteit' waardevol.
- De uitgangspunten van en de achterliggende visie op dit leergebied zijn nu duidelijk en de leerkrachten zijn zich meer bewust van hun opdracht inzake wereldoriëntatie. De planningsdocumenten verwijzen naar eindtermen of leerplandoelen die voldoende richtinggevend zijn voor het aanbod en het didactisch handelen. Toch worden sommige doelen nog te eng of verkeerdelijk geïnterpreteerd en overheerst soms een traditionele aanpak bij de concrete invulling. De evaluatie van wereldoriëntatie verloopt doelmatiger en in meerdere groepen is de aandacht voor alternatieve evaluatievormen verhoogd. Voor sommige leerkrachten blijft het onderscheid tussen 'kun-doelen' en het aanleren van vaardigheden onduidelijk.
- De bijgewoonde activiteiten illustreren dat de visie op goed wereldoriënterend onderwijs stelselmatig groeit binnen het team. Een 'checklist' oriënteert en inspireert de leerkrachten bij de keuze van inhoud en werkvormen en bevordert de zelfreflectie na een thema. De meeste leerkrachten gebruiken interactieve werkvormen die de leerlingen uitnodigen om een onderzoekende houding aan te nemen, om dialogerend te experimenteren en te exploreren en om doelgericht relevante informatie te verzamelen. Op deze wijze werken zij aan attitudes die leerlingen kunnen inzetten in gevarieerde situaties. Ze benutten de rijke schoolomgeving om de omringende wereld te onderzoeken en de aandacht voor de actualiteit draagt bij tot een verruiming van het wereldbeeld van de leerlingen. De oriëntatie in tijd en ruimte kan sterker in het aanbod worden geïntegreerd. De tijd- en ruimtekaders worden nog weinig dynamisch en functioneel gebruikt. Er is geen doorgaande lijn in voorstellingen en aanwending.

- Om hun thema's vorm en inhoud te geven, gebruiken de leerkrachten diverse onderwijsleerpakketten, aangevuld met verscheidene andere bronnen en materialen. Het team bewaakt op efficiënte wijze of het aanbod spoort met de leerplandoelen en of deze voldoende frequent worden vooropgesteld. Ondanks de reeds gezette stappen vormt de implementatie van het leerplan een blijvend aandachtspunt. Soms worden bepaalde thema's eerder domeinspecifiek uitgewerkt.
- Er zijn grote verschillen tussen de klassen merkbaar in de aandacht voor de bestaansdimensie 'techniek'. Deze kan op schoolniveau nog verder geïntegreerd uitgewerkt worden, waarbij het specifieke aanbod wordt getoetst aan de leerplandoelen.
- Het blijvend bewaken van goed wereldoriënterend onderwijs, structureel overleg en leren van elkaar zijn essentiële voorwaarden om de positieve kentering te borgen. Vanuit het gelijkgericht uitbouwen van een adequaat aanbod dienen leerplandoelen zowel uitgangspunt als richtinggevend voor het aanbod te zijn.

4.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- Het intern leiderschap bepaalde de schoolprioriteiten duidelijk in functie van de tekorten en de werkpunten vanuit de vorige doorlichting. Om die reden heeft het schoolteam de implementatie van muzische vorming voorlopig uitgesteld en hebben de leerkrachten nog weinig stilgestaan bij de leerinhouden en hun relatie tot de eindtermen en het leerplan. Er is nog geen gezamenlijke en kritische reflectie over hoe de gebruikte werkvormen al dan niet leerkansen geven tot het verwerven van de beoogde inzichten en vaardigheden en hoe ze aansluiten bij de schoolvisie op dit leergebied. De school voorziet op de werkroosters van alle klassen voldoende onderwijstijd voor muzische vorming. Toch komen de geplande lesactiviteiten in bepaalde groepen soms in het gedrang of worden ze geregeld vervangen. De leerkrachten bewaken nog te beperkt het evenwicht tussen de muzische domeinen.
- Het opfrissen van de inhouden van een eerdere studiedag en het consequent gebruik van een vroeger opgestarte inventarisatie rond activiteiten binnen de verschillende domeinen vormden dit jaar geen prioriteit. De werkgroep die eerder de eerste lijnen uitzette voor de implementatie, staat omwille van de andere prioriteiten 'on hold'. Meerdere leerkrachten volgden wel een nascholing in samenwerking met een muziekacademie. Hieruit zijn echter geen duidelijke en gelijkgerichte afspraken gegroeid, waardoor het decretaal verplichte muzische aanbod niet gewaarborgd wordt. Er is weliswaar de verwachting om aan alle domeinen voldoende aandacht te schenken. Een gebrekkige kennis van de leerplanvisie, het 'vrije' aanbod door de leerkrachten en het ontbreken van een gerichte sturing belemmeren de gelijkgerichtheid in denken en doen.
- Activiteiten rond beeld en muziek overwegen en slechts weinig leerkrachten werken doelgericht. Er is onvoldoende en gespreide aandacht voor de andere domeinen, waardoor het evenwicht zoek is. Sommige leerkrachten koppelen hun aanbod al wel in een horizontale samenhang met Nederlands en wereldoriëntatie. Muzische tussendoortjes zijn nog geen gewoonte in alle klassen. Het huidige aanbod en de wijze waarop de school dit leergebied vorm geeft, garanderen onvoldoende dat muzische vorming in de hele school brede, rijke en gevarieerde activiteiten, materialen en technieken omvat. De gezamenlijke maandaafsluitingen vertonen dan weer wel duidelijke aspecten van muzische domeinen.

- Zowel het creatieve als het beschouwelijke aspect binnen het muzische, het belang van exploreren en experimenteren om te komen tot eigen vormgeving en de open opdrachten zijn slechts beperkt herkenbaar in de praktijk. Ook de voortdurende reflectie over het product, het proces en de ervaringen van en met de leerlingen moet nog groeien. De gerichtheid op het muzische komt ook nog wisselend tot uiting in de gehele schoolwerking. Klaslokalen en gangen weerspiegelen ongelijk de aandacht voor muzische impulsen.
- Het schoolteam is er zich van bewust aan het begin van een muzische uitdaging te staan. De overtuiging leeft dat wanneer de implementatie van dit leergebied conform het traject voor wereldoriëntatie zal verlopen, de leerplandoelen snel en degelijk zullen worden verankerd.
- De school reflecteert momenteel over passende evaluatie- en rapporteringsvormen voor onder andere 'muzische vorming'. De huidige rapportering sluit nog weinig aan bij de te bereiken leerplandoelen en geeft in de meeste klasgroepen een te beperkt beeld van de talenten van de leerlingen. Er dringt zich een werkwijze op die mogelijkheden biedt om in de toekomst een passende aanpak uit te werken om ook de output voor dit leergebied conform de klaspraktijk in beeld te brengen.

4.6 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Vaststellingen

- De leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' zijn door de leerkrachten gekend. De school heeft de implementatie ervan op gang gebracht en de geleverde inspanningen om ze na te streven zijn zowel in het schoolwerkplan als in de klaspraktijk zichtbaar. Het team doorloopt een ontwikkelingsproces waarbij het de schoolspecifieke leerlijn nog op punt dient te stellen. Een enquête bij de leerkrachten bracht duidelijkheid over de mate waarin zij de eindtermen doelgericht nastreven. Het team nam de knelpunten in verband met gedifferentieerd huiswerk en differentiatie bij actieve werkvormen als werkpunten op.
- De school heeft een visie op 'leren leren'. Het team inventariseerde de verschillende initiatieven en acties, maar heeft nog een weg te gaan om 'leren leren' verder geïntegreerd en samenhangend te implementeren. Er zijn nog groeikansen om afspraken te maken over de wijze waarop de school deze eindtermen systematisch en gradueel wil nastreven en over de doelgerichte evaluatie ervan.
- In de actuele praktijk is 'leren leren' geïntegreerd in alle leergebieden en krijgen de leerlingen kansen om hun werk te leren plannen en organiseren. Over de verschillende leergebieden heen zorgen de leerkrachten ervoor dat leerlingen in verschillende leercontexten strategieën leren hanteren die het probleemoplossend denken stimuleren. Vooral de oudste leerlingen krijgen waardevolle aanzetten om verschillende informatiebronnen te leren gebruiken, om problemen op te lossen en om te leren plannen, studeren en organiseren.
- De leerlingen leren hun eigen leerproces te controleren en bij te sturen tijdens het zelfstandig en coöperatief werken. In de meeste klassen zijn er bij het groepswerk taakverdelingen, zodat efficiëntie en betrokkenheid worden gestimuleerd. Er is een aanzet om rekening te houden met de verschillende leerstijlen van de leerlingen. Het inlassen van rustpauzes of ontspannende tussendoortjes is nog geen verworvenheid van alle leerkrachten.

- In beide afdelingen hanteren de leerkrachten gelijkgerichte onderwijsstrategieën die bij de kinderen de ontwikkeling van strategische vaardigheden bevorderen. De aandacht voor de zelfsturing wordt in de lagere afdeling doorgetrokken naar een aantal (inter)actieve werk- en organisatievormen. De groeiende gelijkgerichte visie is in de klaspraktijk duidelijk herkenbaar. De schoolagenda's worden gradueel gebruikt als planningsinstrument voor de leerlingen. In de bovenbouw krijgt het 'leren studeren' meer systematische aandacht. Er heerst een sfeer die de leerlingen uitnodigt tot reflectie op het eigen handelen en de leerkrachten hebben oog voor de houding van de leerlingen op het vlak van nauwkeurigheid en efficiëntie.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Materieel beleid

5.3 Welzijn

5.4 Curriculum

5.5 Begeleiding

5.5.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.5.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Na de vorige doorlichting nam het intern leiderschap verschillende initiatieven om '*een gezamenlijk gedragen en functionele zorgvisie*' uit te bouwen en meer '*handelingsgericht*' te werken. Het schoolteam nam de nodige tijd om, rekening houdend met de gewijzigde leerlingeninstroom, de schoolvisie kritisch onder de loep te nemen en de zorgvisie te hertekenen.
- In de nieuwe schoolvisie is het uitbouwen van een functionele zorgbrede werking een duidelijke prioriteit. De visietekst op leerbegeleiding is aan het team gecommuniceerd en biedt perspectieven om vanuit een grondige verkenning van de sterktes en de zwaktes binnen de huidige werking adequaat in te spelen op de mogelijkheden en de beperkingen van de kinderen.

- Het schoolteam groeit in haar zorgbeleid vanuit een visie waarin ze opteert voor een gezamenlijke eerstelijnszorg met respect voor de eigenheid van elk kind. Deze visie vindt haar toepassing in een zorgcontinuüm dat een duidelijk referentiekader vormt en richtinggevend is. De praktijk evolueert van een eerder 'taakleerkrachtwerking' naar een ruimer engagement, waarbij de klasleerkracht als eerste verantwoordelijke de zorg binnen de eigen klasgroep opneemt. Deze verloopt meer gestructureerd en intentioneel, waarbij de nadruk nu zowel op preventief werken als op klasintern remediëren ligt. De school streeft in de eerste plaats naar een algemene zorg, met aandacht voor de totale persoon en het welbevinden van elk kind. De groepsleerkrachten staan grotendeels in voor de extra zorg en de zorgleerkrachten ondersteunen hen hierin. Toch 'worstelt' de school voortdurend met het spanningsveld tussen een leerlinggerichte en een leerstofgeoriënteerde school.
- In de kleuterafdeling is de zorgwerking reeds sterk uitgebouwd. Het team herbekeek het kindvolgsysteem en koos ervoor om uit te gaan van de talenten van de kleuters. Een duidelijke beeldvorming op basis van observaties, toetsen en genormeerde tests vormt de basis voor gepaste bijsturing door de klas- en zorgleerkrachten. Regelmatig overleg verhoogt de efficiëntie en de leerwinst. De leerkrachten van de lagere afdeling leveren inspanningen om leerlingen daadwerkelijk te ondersteunen en investeren in foutenrubriceringen om het didactisch handelen te laten aansluiten bij een beginsituatiebepaling.
- De zorgcoördinator werkt hoofdzakelijk op schoolniveau; de zorgleerkrachten werken vooral kindgericht. Zij coördineren de realisatie van het GOK-plan (gelijke onderwijskansen) en ondersteunen leerkrachten en leerlingen. De zorg is vooral vraaggestuurd vanuit de leerkrachten en vanuit een planning met doelen en stappen naar aanleiding van ervaren problemen. Er liggen nog groeikansen om met de beschikbare mensen en middelen te investeren in de organisatie van de zorgwerking en in de deskundigheidsbevordering van de leerkrachten.
- Het team nam de aanbevelingen van de onderwijsinspectie ter harte om het handelingsplanmatig werken uit te bouwen. Het 'zorgoverleg' en de MDO-besprekingen (multidisciplinair overleg), waarbij de klastitularis een prominente taak vervult, zijn kwalitatief gegroeid. Dit regelmatig overleg geeft leerkrachten heel wat kansen om kinderen met zorgvragen of problemen ter sprake te brengen. De uitwerking van de zorg, zowel voor probleemverheldering als voor suggesties naar aanpak, gebeurt in regelmatig overleg met de medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding.
- In beide afdelingen heeft deze handelingsplanmatige aanpak ingang gevonden. De leerkrachten gebruiken, naast de voorziene materialen uit de onderwijsleerpakketten, ook bijkomende materialen om klasintern te differentiëren en te remediëren. De tijd die ze structureel voorzien voor individualisering, differentiëring en remediëring neemt toe. Het team kiest voor een planmatige en doorlopende aanpak van stimulerende en compenserende maatregelen; een aangepast ontwikkelings- of leertraject komt voor.
- De aandacht voor het sociaal-emotionele wordt gevoed vanuit het GOK-plan en de zorg voor het welbevinden van de leerlingen is opvallend. In de ganse school zijn er verschillende initiatieven om de ouders meer te betrekken bij het schoolgebeuren.
- Een breed uitgebouwde en overzichtelijke orthotheek en spelothek ondersteunen zowel de zorgleerkrachten als de klastitularissen.
- Op schoolniveau ontbreekt een overzicht van de leerlingen met leer- of ontwikkelingsproblemen. Differentiëring in de doelen bij de rapportering van zorgleerlingen kan de effectiviteit en de doelgerichtheid van de zorgwerking nog verhogen. Het gevoerde zorgbeleid wordt vooral spontaan geëvalueerd; vormen van formele evaluatie van de gerealiseerde leerbegeleiding komen minder voor.

5.6 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

5.6.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- De school ontwikkelt een visie rond 'evalueren' die niet enkel in functie van de rapportering wordt gezien, maar in de eerste plaats als controle op het bereiken van de vooropgestelde doelen. Na een recente studiedag over 'breed evalueren' groeit bij de leerkrachten het bewustzijn dat zij ook attitudes en processen bij de evaluatie dienen te betrekken. Het intern leiderschap voerde gerichte klasbezoeken om vanuit een concrete lesactiviteit samen met de leerkracht te reflecteren op (gemiste) kansen om evaluatiemomenten in te bouwen. Voor volgend schooljaar is een ondersteunend traject met de pedagogische begeleiding afgesproken.
- In de kleuterafdeling is de evaluatie geïntegreerd in de klaspraktijk en recent vanuit het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters gerelateerd aan hun talenten. De kleuterleerkrachten hanteren gevarieerde evaluatievormen om de ontwikkeling van de kleuters op te volgen. Doelgerichte observaties, screenings en genormeerde testen geven een duidelijk beeld van het ontwikkelingsniveau en de specifieke zorgbehoeften van de individuele kleuter. De beschikbare observatie- en evaluatiegegevens worden vooralsnog in mindere mate op groeps- of schoolniveau geanalyseerd of aangewend voor borging of bijsturing. Een afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen kan de kwaliteit van de opvolging en ondersteuning nog vergroten. Een schoolrijpheidstest bij de vijfjarigen is richtinggevend voor de nodige bijstellingen en een gedifferentieerde aanpak.
- De leerkrachten van de lagere afdeling nemen methodegebonden en eigen toetsen af, die in meer of mindere mate aan de leerplandoelen worden gekoppeld. Hierdoor geven deze toetsen over het algemeen valide informatie over het bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. De meeste genormeerde toetsen worden geanalyseerd en gebruikt voor individuele remediëring of bijsturing van het aanbod. Het vormt nog een uitdaging de beschikbare outputgegevens op schoolniveau te analyseren om zo de onderwijskwaliteit te verbeteren of te borgen. De 'toets- en examencultuur' in de hogere leerjaren verstoort het evenwicht tussen de onderwijstijd en de tijd die de school aan evalueren besteedt.
- De school hanteert richtinggevende afspraken voor een gelijkgerichte evaluatie. De leerkrachten geven hun kleuters en leerlingen positieve feedback. Terugblikken op het geleerde is voor de meeste leerkrachten een verworvenheid. Indien nodig passen ze de toetsopgaven of de wijze van toetsen aan voor leerlingen met bijzondere zorgbehoeften. De leerlingen krijgen kansen om zichzelf of hun klasgenoten te evalueren. De klassenraad deliberaert, vanuit vastgelegde criteria, consequent over het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.
- Rechtstreekse feedback tijdens de activiteiten, zowel over het product als over het proces, is een veel voorkomende vorm van terugkoppeling naar de leerlingen. Schriftelijk werk krijgt veelal een cijfer of een verbale waardering. De leerkrachten van de lagere afdeling worden stilaan meer vertrouwd met passende evaluatievormen bij het in beeld brengen van (vorderingen in) vaardigheden en attitudes en met het gebruik van alternatieve evaluatievormen.

5.6.2 Rapporteringspraktijk

Vaststellingen

- De school communiceert zowel met interne als met externe actoren frequent over de evaluatiegegevens van de kleuters en de leerlingen op informele momenten, tijdens de overgangsgesprekken, het zorgoverleg, het multidisciplinair overleg en de oudercontacten.
- In de kleuterafdeling nemen de leerkrachten de in kaart gebrachte talenten als uitgangspunt voor oudergesprekken. In de lagere afdeling vormen ook formatieve en summatieve toetsen de basis voor de rapportering. Het gebruikte 'doelenrapport' geeft per leergebied en voor een aantal domeinen een overzicht van de geëvalueerde aspecten en de bereikte scores met soms bijkomende commentaren. De school rapporteert vijfmaal per schooljaar de resultaten op de methodegebonden en de eigen toetsen. Hoewel de nadruk duidelijk op de technische aspecten van taal en rekenen ligt, spant de school zich in om bij de rapportering het evenwicht tussen de leergebieden en domeinen te bewaren. Over de technische leesvaardigheid wordt apart gerapporteerd. De rapportering legt vooralsnog veel nadruk op (feiten)kennis, maar de aandacht om ook over vaardigheden en attitudes te rapporteren is al duidelijk merkbaar in meerdere groepen.
- De school koos om ook voor de sociale attitudes en de leergebiedoverschrijdende eindtermen een cijfermatige beoordeling te geven op basis van observatiegegevens. Recent krijgen leerlingen in een aantal klassen de mogelijkheid om hun sterktes en werkpunten schriftelijk te becommentariëren.
- Vanuit haar visie wil de school rapporteren over de totale persoonlijkheidsontwikkeling van het kind. De huidige rapportstructuur en -inhoud zijn nog niet aangepast aan de veranderende visie op evalueren en rapporteren van het schoolteam. Het vrij talige rapport is voor anderstalige ouders niet steeds voldoende transparant. Door het overwicht aan cijfergegevens in verband met leergebieden en deelaspecten is het voor alle betrokkenen niet steeds even duidelijk in welke mate het kind evolueert en op welk niveau van zijn ontwikkeling het zich bevindt. Bij de rapportering is het voor ouders eveneens onduidelijk of de evaluatie betrekking heeft op kennis, inzicht, vaardigheden of attitudes voor een leergebied.
- Impulsen voor de ontwikkeling van het rapporteringsbeleid en voor het gradueel uitwerken van alternatieve evaluatie- en rapporteringsvormen kunnen nog explicieter worden gegeven. Zo kunnen vooral de aanwezige talenten, vaardigheden en attitudes van de leerlingen transparanter in kaart worden gebracht. Zulk rapport kan bijdragen tot een brede, veelzijdige en voor alle betrokken partijen begrijpelijke weergave van de leer- en ontwikkelingsresultaten van de leerlingen. Het schoolteam is zich bewust van deze uitdaging en stelt een aanpassing van het rapport prioritair.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school investeerde in herbronning rond haar visie op kwaliteitsvol onderwijs. Na de vorige doorlichting in 2007 doorliep het team een ontwikkelingstraject gericht op de door de onderwijsinspectie geformuleerde tekorten en aanbevelingen. Rekening houdend met de sterk gewijzigde leerlingeninstroom en geïnspireerd door het gevoerde gelijke onderwijskansenbeleid gaat de school kwaliteitsvol en planmatig om met vernieuwingen. De innovatie vertrekt vanuit visieontwikkeling en deskundigheidsbevordering. Het intern formeel overleg neemt een belangrijke plaats in en de evaluatie van de lopende vernieuwingstrajecten maakt hiervan deel uit.
- Er is in de school een vernieuwd intern leiderschap dat samen met het hele schoolteam de verantwoordelijkheid opneemt voor de realisatie van het pedagogisch project. Het referentiekader van de ontwikkelings- en leerplandoelen en de visie op wat kwaliteitsvol en ontwikkelend onderwijs moet zijn, sturen de nog wisselende onderwijspraktijk. De efficiënte samenwerking en de kritische benadering van de eigen praktijk gekoppeld aan functioneel overleg zorgen voor een groeiende gelijkgerichtheid in de uitvoering en voor een hernieuwde ontwikkelingsdynamiek. Het is voor het team nog een uitdaging om kansen te creëren om van elkaar te leren en de eigen deskundigheid te delen en te verhogen.
- De nieuwe directeur kiest voor een uitgesproken participatief en gedeeld leiderschap. De school investeert in een omkadering in functie van het organisatorisch en onderwijskundig beleid. De inzet van deze mensen en middelen resulteert in een efficiënte en effectieve beleidsvoering. De werkgroepen hebben nog geen duidelijk mandaat om de vernieuwingen gericht te ondersteunen en er is nog geen heldere taakomschrijving en werkplanning. De korte- en middellange termijnplanning zijn transparant en worden bijgestuurd. Het intern leiderschap geeft met prioriteiten en heldere implementatiestrategieën richting aan de onderwijsvernieuwingen. De open schoolcultuur en de functionele overlegstructuren bevorderen een soepele en doorzichtige besluitvorming.
- In beide afdelingen investeert het team in het gezamenlijk en gelijkgericht concretiseren van de opdracht. Beleidsmatige keuzes en haalbare initiatieven om de verwachtingen ten overstaan van ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen op elkaar af te stemmen, verlopen doelgericht. Het intern leiderschap volgt de teamleden op, onder meer door functioneringsgesprekken en klasbezoeken. Reflectie op en bijsturing van relevante verschillen in de klaspraktijk zijn nog geen verworvenheid, waardoor de leerkrachten niet altijd de nodige leerkanalen, ondersteuning en feedback krijgen. Teamnascholingen in functie van het verbetertraject en individuele bijscholingen op basis van noden en behoeften komen wel voor.
- Het intern leiderschap heeft een visie op kwaliteitszorg en kwaliteitsverbetering. De school voerde nog geen formele zelfevaluatie uit, maar groeit in haar zelfevaluerend vermogen. Bij dit alles staat een planmatige aanpak voorop, is er in groeiende mate evenwicht tussen aansturing en ondersteuning en voert het team veranderingen efficiënt door. Zowel in de kleuterafdeling als in de lagere afdeling leggen de meeste leerkrachten een zelfkritische houding aan de dag. Het intern leiderschap onderschrijft het belang van de leerplannen als referentiekaders waaraan de onderwijskwaliteit en de leerwinst kunnen getoetst worden.
- Om gepast in te spelen op de doelgroep ontwikkelt vooral de kleuterafdeling een duidelijke visie op talenbeleid. Het onderwijs op uitvoeringsniveau vertoont in beide afdelingen een aantal wezenskenmerken van taalvaardigheidsonderwijs. De volgehouden initiatieven om de communicatie en samenwerking met ouders te optimaliseren zijn opmerkelijk.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling streven de leerkrachten de decretale ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie op geïntegreerde en evenwichtige wijze na.
- Het kleuterteam stimuleert het taalverwervingsproces van de kleuters vanuit een talig verrijkt onderwijsaanbod.
- Het team van de lagere afdeling realiseert voor Nederlands in groeiende mate een evenwichtig en doelmatig aanbod, waarbij de aandacht voor taalvaardigheidsonderwijs en leespromotie is toegenomen.
- Het verbetertraject in de lagere afdeling, waarbij het team visie, doelgericht aanbod en planning koppelt aan een zinvolle doelenbewaking, leidt tot een kwaliteitsvolle implementatie van wereldoriëntatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De kleuters krijgen ruime ervaringskansen door het sterke aanbod, de rijke hoeken en de doelgerichte ondersteuning.
- De gerichte aanpak van de kleuterleerkrachten om hun taalvaardigheidsonderwijs te heroriënteren op de instroom van anderstalige kinderen is sterk.
- Een duidelijke beeldvorming bij de kleuters en de leerlingen draagt bij tot een groeiende handelingsgerichte differentiatie en ondersteuning.
- Het team zorgt voor een stimulerend pedagogisch klimaat dat bijdraagt tot het welbevinden van de kinderen en hun betrokkenheid bij het leren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school koppelt visieontwikkeling en professionalisering aan onderwijsinnovaties binnen een open, gelijkgerichte en gezamenlijk gedragen schoolcultuur.
- De school bouwt goede structuren uit om een sterk pedagogisch beleid uit te zetten.
- Met het oog op een geïntegreerde zorgaanpak neemt het schoolteam initiatieven om de communicatie en samenwerking met ouders te optimaliseren.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling kan het aanbod nog meer expliciet worden bewaakt vanuit de leerplandoelen en hierdoor bijdragen tot differentiatie en gerichte ondersteuning.
- In de lagere afdeling kunnen in een aantal klassen de tijd- en ruimteaders meer consequent aanwezig zijn en dynamischer gebruikt worden.
- Het team van de lagere afdeling kan voor muzische vorming een gelijkgerichte visie ontwikkelen en met het oog op de talentontwikkeling van de leerlingen het aanbod doelgerichter, evenwichtiger en rijker maken.
- De school kan de bestaande initiatieven voor 'leren leren' op elkaar afstemmen, zodat er een graduele aanpak ontstaat.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De pedagogisch-didactische vaardigheden van leerkrachten kunnen nog verhogen door te leren van elkaar en door gerichte coaching.
- In functie van een doelgerichte en doeltreffende zorgwerking kunnen de tijdsinvestering en het inzetten van mensen en middelen nog geoptimaliseerd worden.
- Het team van de lagere afdeling kan kritisch reflecteren over de geïnvesteerde toetstijd in verhouding tot de totale onderwijstijd.
- Alternatieve evaluatie- en rapporteringsvormen kunnen bijdragen tot een bredere en veelzijdige weergave van de leer- en ontwikkelingsresultaten van de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- In het kader van de interne kwaliteitszorg kunnen de leerkrachten de gegevens over leerlingenresultaten op schoolniveau meer systematisch gebruiken om de onderwijskwaliteit te verbeteren.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring:

- Nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frank Verstraelen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: